

گزارش سخنرانی دبیرکل نهضت آزادی ایران در اصفهان

دکتر ابراهیم یزدی، دبیرکل نهضت آزادی ایران در تاریخ ۱۳۸۷/۶/۱۵ مصادف با چهارمین روز از ماه مبارک رمضان با حضور در شهر تاریخی - مذهبی اصفهان در جمع کثیری از مردم این شهر، شخصیت‌های دینی و فرهنگی، نمایندگان و مسوولان احزاب و گروه‌های سیاسی اصلاح‌طلب حضور یافتند و با شرکت در گرد هم‌آیی افطار که توسط اعضا و علاقه‌مندان واحد اصفهان نهضت آزادی ایران برگزار شده بود، به توضیح پاره‌یی از مسایل و آرایه‌ی تحلیل خود از شرایط سیاسی روز کشور پرداختند.

ایشان در آغاز، چالش‌های پیش روی جنبش اصلاحات را مطرح و چند راه حل برای برون رفت پیشنهاد کردند. ایشان با یادآوری این نکته که انقلاب اسلامی ایران یک انقلاب مردمی و کلاسیک بوده و بعد از انقلاب بروز برخی حوادث و جریان‌ات موجبات شکاف و انشقاق بین نیروهای انقلاب را پدید آورد، ریشه‌ی این شکاف را با عدم آگاهی جامعه‌ی سیاسی ایران پیرامون جایگزین نظام سلطنتی استبدادی مرتبط دانستند. دبیر کل حزب چهل و هشت ساله‌ی نهضت آزادی ایران خاطر نشان کردند: « از ابتدا برخی معتقد بودند، در اسلام بحثی از پارلمان، انتخابات، و ... به میان نیامده است، رهبری در مقام امیرالمؤمنین هستند و مملکت را اداره می‌کنند. بنابراین نیازی به مجلس شورا و دستگاه دولت در مفهوم مدرن آن وجود ندارد. حتی برخی اطرافیان در پاریس در صدد آن بودند که از رهبر فقید انقلاب فتوا بگیرند که زنان حق رانندگی ندارند و البته ایشان، زیر بار نرفتند. »

این فعال سیاسی با بیان نگرش‌های گوناگون سیاسی که از همان سالیان نخست پس از پیروزی انقلاب شکل گرفتند، اعلام کردند که نهضت آزادی ایران، تغییرات مسالمت آمیز و قانونی و آرام را برنامه‌ی خود قرار داد تا بتواند در راستای تقویت فرآیند دموکراسی، نقشی موثر ایفا کند.

دکتر ابراهیم یزدی سپس به طرح این پرسش پرداخت که چرا در هند این حرکت و پروسه محقق شده است و در پاکستان صورت نگرفته است. وی با برشمردن متفاوت دانستن دستاوردهای انقلاب اسلامی از نظام جمهوری اسلامی ایران، سیاسی شدن زنان را به عنوان یکی از دستاوردهای مهم این انقلاب مطرح و این واقعیت را یکی از چالش‌های پیش روی حاکمیت فعلی عنوان کرد. وی در ادامه، سلب قدرت مطلقه از ارتش و تقسیم قدرت در نهادهای مختلف جامعه را از دیگر دستاوردهای انقلاب اسلامی برشمردند. دکتر یزدی وجود گروه‌های مختلف کوچک در صحنه مبارزات قبل از انقلاب و تعامل مناسب آن‌ها را به عنوان عاملی موثر در پیروزی انقلاب که مانع از تعقیب و دستگیری مبارزان توسط ساواک می شد، دانستند و از سوی دیگر اشاره داشتند که همین ویژگی پس از انقلاب موجب بروز برخی بحران‌ها در مدیریت سیاسی جامعه شد. دبیرکل نهضت آزادی ایران پیام انتخابات دوم خرداد ۱۳۷۶ را در این دانستند که سران جریان موسوم به اصولگرا دریافتند که نمی‌توانند جمهوریت نظام را تعطیل کنند و افزودند که پس از این رخداد بزرگ بود که اصول‌گرایان در

روش‌های انتخاباتی خود تجدید نظر کردند. دکتر ابراهیم یزدی ادامه دادند که: «حالا این اصلاح‌طلبان هستند که باید در روش‌های گذشته‌ی خود تجدید نظر کنند و ببینند چه عواملی در درون و بیرون مجموعه‌ی اصلاحات بوده که این جریان به‌رغم در اختیار داشتن دو قوه از سه قوه نتوانستند برنامه‌های اصلاحی خود را عملی کنند. این درحالی است که برنامه‌ی راهبردی اصولگرایان توانست هدایت انتخابات را به دست گیرد.» ایشان با یادآوری این مطلب که در زمان انتخابات مجلس هفتم، آقایان کروبی و خاتمی نامه‌ای به رهبری نوشتند مبنی بر این که وزارت اطلاعات نظر نهایی را در مورد رد صلاحیت‌ها بدهد و مقام رهبری نیز کتبا با این درخواست موافقت کرد ولی شورای نگهبان به نظر ایشان، توجهی نکرد، بیان کردند که شایسته بود این مقامات در چنین شرایطی از برگزاری انتخابات مجلس هفتم خودداری می‌کردند. ایشان در ادامه افزودند که تصویب برداشت مبلغ ۳۵۰ میلیون دلار از صندوق ذخیره‌ی ارزی جهت توسعه‌ی کمی بسیج از جمله اقدامات راهبردی جریان تمامیت‌خواه در مدیریت انتخابات بعدی بود. این فعال سیاسی، پروژه نقدی شدن یارانه‌ها را نیز طرحی سیاسی و نه اقتصادی در راستای مدیریت هرچه بیشتر نتیجه‌ی انتخابات دهم ریاست جمهوری ارزیابی کرد. ایشان در ادامه افزود که تجربه‌ی دنیا نشان داده هیچوقت گروه‌های نظامی در اداره‌ی کشورها موفق نبوده است و شکست مشرف، شکست حکومت نظامیان است. اما در این میان استعفای مشرف چه چیزی را نشان می‌دهد؟ کسی که بمب اتمی دارد، آزمایش هم کرده، چرا باید استعفا دهد؟ این چه چیز را بیان می‌کند؟ جالب است که در کودتاهای قبل پاکستان همواره رهبری نظامی ساقط می‌شده که همواره همراه با خونریزی بوده در صورتی که این بار رهبری نظامی، تحت فشار افکار عمومی استعفا می‌دهد و کشته نمی‌شود. همین مسأله اخیراً با کمی تفاوت در نپال هم اتفاق افتاد.

ایشان در ادامه یادآور شدند که در اواخر دهه‌ی ۹۰ میلادی نیز، دولت توتالیتاری که ک.گ.ب.را هم داشت، دچار انسدادی عظیم شد و از هم فروپاشید. بی‌کفایتی مدیریت و فساد، به حد وفور در شوروی وجود داشت که با وجود نظام اطلاعاتی قوی، با این حال بدون انقلاب همین سیستم توتالیتار فروپاشید.

دکتر یزدی پیش‌بینی کرد که سیاست‌های نسنجیده‌ی دولت کنونی، ایران را با فروپاشی اقتصادی مواجه خواهد کرد. ایشان بیان داشتند که با اقتصاد نمی‌توان بازی کرد و خطاب به دولت نهم ابراز داشتند که شما امروز ممکن است بگویید که حزب حرام است و پیامدی فوری نداشته باشد ولی وقتی می‌گویید بورس حرام است و یا نفت را سرسفره مردم می‌آوریم و نقدینگی فراوانی به جامعه و بازار مالی تزریق می‌کنید، به سرعت تورم سرسام آور گریبان جامعه را می‌گیرد. ایشان در تبیین اقدامات نسنجیده‌ی دولت نهم در حوزه‌ی امور اقتصادی ابراز داشتند، امروز هیات امنای صندوق ذخیره‌ی ارزی منحل شده است. سازمان برنامه و بودجه منحل شده است. شورای پول و اعتبار را منحل کرده‌اند. به تعبیر یکی از اقتصاددانان، اقتصاد ما به زمان قاجار برگشته است. می‌گویند پول نفت را در یک کیسه می‌گذاریم و از آن کیسه به استانداران می‌دهیم، استانداران خودشان بودجه را تحویل می‌گیرند و هزینه می‌کنند و ایران را به ده منطقه‌ی نظامی تقسیم کرده‌اند و هر

قسمت فرمانده سپاهی دارد که از وی به " والی " تعبیر می‌شود و استاندار و امام جمعه و همه‌ی مقامات را تحت هدایت و مدیریت دارد و به نظر می‌رسد با این روش می‌خواهند انتخابات را مدیریت کنند.

سخنگوی حزب دیرپای نهضت آزادی ایران تصریح کرد که به نظر ما هنوز از تمام ظرفیت‌های قانون اساسی در اصلاح امور استفاده نشده است. جنبش اصلاح طلبی هم به آخر خط نرسیده است و باید متناسب با ظرفیت‌ها تصمیم‌گیری کند. ایشان در ادامه یادآور شدند که نهضت آزادی ایران در نامه‌ای که به رییس و نمایندگان مجلس هشتم نوشته است از ایشان خواسته است در راستای ایفای وظایف نمایندگی خویش به پرسش‌گری و استیضاح رییس دولت نهم در قبال اقدامات غیرقانونی وی بپردازند. همچنین ایشان یکی دیگر از ظرفیت‌های قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران را نقش نظارتی مجلس خبرگان دانست و با یادآوری این مطلب که قانون اساسی برای مجلس خبرگان دو وظیفه معین نموده است. ۱- تعیین رهبر ۲- نظارت مجلس خبرگان بر مقام رهبری وفق اصل یکصد و یازده این قانون، ادامه دادند که در قانون اساسی، شورای نگهبان باید به روند انتخابات نظارت داشته باشد تا دولت در پاسداری از آرای مردم دچار خطا نشود. حالا شورای نگهبان اگر اشتباه کرد، چه کسی باید پاسخگو باشد؟ مقام رهبری که نصب کننده‌ی شورای نگهبان است باید در مقابل خبرگان پاسخگو باشد.

در پایان، دکتر یزدی با پیش‌بینی این امر که به احتمال زیاد در انتخابات آینده اصولگرایان به کاندیدای واحد خواهند رسید، به نیروهای اصلاح طلب خاطر نشان ساخت که اصلاح طلبان نیز در مقام مقابله، ضرورت دارد به کاندیدای واحد برسند. ایشان همچنین بر این نکته تأکید داشت که علاوه بر وحدت کاندیدا، برنامه‌ی کاندیدای واحد مهم است. باید با آن فرد صحبت شود که آیا حکم حکومتی را قبول دارد یا نه؟ اگر معتقد به حکم حکومتی باشد تمام زحمات اصلاح طلبان عبث خواهد شد. پس می‌بایست از قبل بحث شود و شرایطی تعیین شود که این کاندیدای واحد چگونه می‌خواهد وارد صحنه شوند. این مسأله به اندازه‌ی کاندیداتوری آن کاندیدای واحد مهم است. پیشنهاد نهضت آزادی ایران این است که آقای خاتمی باید بپذیرد و به رسالت تاریخی خود عمل کند و باید از همه‌ی احزاب دعوت کند و همه‌ی احزاب، بیانیه‌ی مشترک بدهند و در آن با اعلام شرایط مورد نظر از او حمایت کنند. خاتمی کسی است که می‌تواند محورچنین اتحادی بشود. ما معتقدیم که با این پیش درآمد آقای خاتمی پیروز خواهد شد. آن نیروی پشت سر آقای خاتمی در معادلات آینده تأثیرگذار است و حتی اگر خاتمی پیروز نشود، نیروی ائتلافی ایجاد شده، در معادلات آینده مؤثر خواهد بود. همچنین به منظور صیانت از آرای مردم و با عنایت به تعهدات بین‌المللی جمهوری اسلامی ایران و عضویت مجلس شورای اسلامی در اتحادیه‌ی بین‌المللی، به اعتقاد نهضت آزادی ایران هیچ ایرادی ندارد که احزاب اصلاح طلب درخواست نظارت بین‌المللی را در این برهه مطرح کنند.

همچنین در این جلسه پرسش‌هایی از دبیرکل نهضت آزادی ایران به عمل آمد که ایشان پاسخ‌هایی را ابراز داشتند:

پرسش: مقام رهبری در حرم امام رضا فرمودند که کوتاه آمدن در بحث انزوی هسته‌ای خیانت به نسل آینده می‌باشد. سؤال این است که کمک‌های میلیاردی و وام‌های بلاعوض به کشورهای عراق و افغانستان، خیانت به نسل‌ها نمی‌باشد؟

پاسخ: ما باید بررسی کنیم غنی‌سازی تا چه اندازه با مصالح و امنیت ما گره خورده است؟ یک موقع است که ما چند نیروگاه هسته‌ای داریم و می‌گوییم ممکن است کشورهای خارجی سوخت لازم را به ما ندهند. ولی الآن چنین چیزی نیست. اما راجع به کمک‌هایی که به کشورهای دیگر می‌شود، از قدیم گفته‌اند چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است. آقای رئیس‌جمهور بولیوی به ایران آمده‌اند و گفته‌اند که می‌خواهیم یک میلیارد دلار به ایشان کمک کنیم این رقم معادل حقوق یک سال دویست هزار معلم است! در کجای دنیا کارگران اعتصابی را که به خاطر نگرفتن حقوق چندین ماهه جلوی مجلس تجمع می‌کنند به زندان می‌اندازند؟ چرا این گونه حاتم بخشی می‌کنید اما معلمان و کارگران را به خاطر درخواست اضافه حقوق به زندان می‌اندازید؟ در اینجا این سوال مطرح می‌شود که پس درایت و تعقل ملی کجاست؟! نکته‌ی دیگر آن که بر اساس اصل هشتم قانون اساسی، گرفتن و دادن وام یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید به تصویب مجلس شورای اسلامی برسد. حال سوال اساسی آن است که رییس دولت نهم با کدام مجوز، این مبالغ را به دفعات، پرداخت کرده است؟

پرسش: در صورت حضور آقای خاتمی آیا کربوبی از صحنه خارج می‌شود؟

پاسخ: من نمی‌توانم در این مورد دستور و نظر بدهم. ولی به عنوان یک شهروند عادی این کشور و به عنوان کسی که سالیان دراز در راه آرمان آزادی این کشور تلاش کرده است از این بزرگواران می‌خواهم با هم بنشینند و یک کاندیدای واحد را معرفی کنند تا مورد حمایت مردم قرار گیرند. مردم ما خسته هستند. اگر ببینند که رهبرانشان با یکدیگر اختلاف دارند، به همه‌ی آنها پشت خواهند کرد.

پرسش: در زمانی که سپاه از طرف آمریکا یک سازمان تروریستی اعلام شده است آیا این حقیقت دارد که سپاه و ارتش دارند در یکدیگر ادغام می‌شوند؟

پاسخ: ادغام سپاه و ارتش چیزی نیست که ربطی به این مسأله داشته باشد، این مسأله چند سال است که در دستور کار مقامات قرار دارد. شما می‌بینید که در انتصابات اخیر در رأس ارتش، سرداران سپاه، ما به فرماندهی نیروی هوایی وزمینی و... منصوب شده‌اند. البته از یک نظر این مسأله مثبت است. دلیلی ندارد که یک کشور واحد دو ارتش داشته باشد و هزینه و سرمایه در دو جا صرف شود. مقامات تصمیم گیرنده باید یک سازمان واحد تشکیل دهند.

پرسش: آقای زید آبادی در مقاله‌ای گفته‌اند که حضور آقای خاتمی در انتخابات در راستای مصالح و رسالت تاریخی ایشان نیست. به نظر من باید شخص دیگری در صحنه حضور یابد. نظر شما چیست؟

پاسخ: من از شما می‌پرسم که گزینه‌ی مورد نظر شما چه کسی است؟ من در مقام دفاع از هیچ‌یک از کاندیداها نیستم. ولی باید دقت داشت که در شرایط موجود چه کاندیدایی بهتر است. ایده آل اندیشی، پرواز در آسمان است در حالی که سیاست، راه رفتن روی زمین باید واقع بین باشید. نباید دنبال نا کجا آباد باشیم.

پرسش: وزیر کشوری که مدرکش جعلی است، چگونه می‌تواند حافظ آرای مردم باشد؟

پاسخ: ای کاش تنها مشکل کردن جعلی بودن مدرکش بود. بعد رئیس دولت هم می‌گوید اینها ورق پاره‌ست. مدرک دکترا ورق پاره نیست. این اهانت به استادان دانشگاه و تحصیلکردگان است.

پرسش: با تمام تلاشی که کرده ایم و پیروز نشده‌ایم نباید منتظر حمله‌ی آمریکا به ایران باشیم؟

پاسخ: مگر آمریکا امام زمان است که وقتی ظلم و جور زیاد شد، باید منتظر او باشیم که بیاید و ما را نجات دهد؟ آزادی یک کالا نیست که در کوله پستی آمریکایی‌ها از این کشور به آن کشور برود. آزادی یاد گرفتنی است. من و شما باید آزادی را بیابیم.

پرسش: در صورتی که آقای عبدالله نوری و آقای خاتمی کاندیدای رئیس جمهوری بشوند، شما به کدامیک رأی می‌دهید؟

پاسخ: به هیچ وجه به نفع جنبش اصلاح طلبی نیست که هم آقای خاتمی و هم آقای نوری با همدیگر کاندیدای ریاست جمهوری بشوند. منفعت کشور در این است که تلاش شود اصلاح طلبان با یک کاندیدا وارد صحنه‌ی انتخابات شوند.

در پایان جلسه دکتر سید علی اصغر غروی - مسوول نهضت آزادی ایران واحد اصفهان - از حضور نمایندگان، جبهه‌ی مشارکت ایران اسلامی، حزب اعتماد ملی، مجمع روحانیون مبارز اصفهان، سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی، حزب همبستگی، کانون مدافعان حقوق بشر، انجمن اسلامی معلمان، کانون صنفی فرهنگیان و دانشجویان دانشگاه‌های مختلف دولتی و آزاد تشکر کردند و ابراز امیدواری کردند که تشکیل این گونه جلسات، مقدمه‌ای برای تعاون و همکاری بیشتر این گروه‌ها و احزاب گردد.